

Integrated energy transition

of the Municipality of Thermi towards climate neutrality

Ολοκληρωμένη ενεργειακή μετάβαση

του Δήμου Θέρμης προς την κλιματική ουδετερότητα

Πηγές και Προγράμματα

χρηματοδότησης

Co-funded by the Horizon 2020 programme
of the European Union

Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027

- ❑ Το νέο «Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027» («ΕΣΠΑ 2021-2027») αποτυπώνει σε μεγάλο βαθμό τις νέες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τις νέες αναπτυξιακές προτεραιότητες της Ελλάδας για τα επόμενα χρόνια.
- ❑ Εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 29 Ιουλίου 2021 και σύμφωνα με αυτό πρόκειται να διατεθούν για την χώρα μας πόροι συνολικού ύψους 26,2 δισ. ευρώ για τα επόμενα 7 έτη, από τα οποία τα 20,9 δισ. ευρώ αφορούν στην Ενωσιακή Στήριξη και ποσό 5,3 δισ. ευρώ αφορά στην Εθνική Συνεισφορά.
- ❑ Το νέο «ΕΣΠΑ 2021-2027» αποτυπώνει και θέτει προτεραιότητες για την ενίσχυση του παραγωγικού δυναμικού της οικονομίας, των υποδομών, των ανθρώπινων δεξιοτήτων και την ενδυνάμωση της κοινωνικής προστασίας.
- ❑ Τα έργα/δράσεις που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν από το νέο ΕΣΠΑ λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες και ανάγκες της χώρας τα επόμενα χρόνια και απαντούν στις διαρθρωτικές υστερήσεις της ελληνικής οικονομίας. Ταυτόχρονα, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται μεγάλα έργα που ξεκίνησαν στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027

- ❑ Προβάλλονται, ως συνολική πολιτική, οι προτεραιότητες και δράσεις που θα υλοποιηθούν και οι οποίες ως σκοπό τους έχουν τη γόνιμη μετάβαση σε μια:
 - «πιο έξυπνη» Ελλάδα - 20% των πόρων
 - «πιο πράσινη» Ελλάδα - 27% των πόρων
 - «πιο διασυνδεδεμένη» Ελλάδα - 8% των πόρων
 - «πιο κοινωνική» Ελλάδα - 30% των πόρων
 - Ελλάδα πιο κοντά στους πολίτες της- 6% των πόρων
 - Για τη Δίκαιη Μετάβαση των περιοχών μετά την απολιγνιτοποίηση - 7% των πόρων
- ❑ Το νέο «ΕΣΠΑ 2021-2027» έχει ισχυρό αναπτυξιακό αποτύπωμα μέσα από δράσεις και έργα υψηλής προστιθέμενης αξίας και με πολλαπλασιαστικά οφέλη τόσο για την κοινωνία, όσο και για την οικονομία -μετά την πανδημική κρίση- συμβάλλοντας τα μέγιστα στην εκκίνηση ενός νέου κύκλου ευημερίας για όλους.

Στόχοι Πολιτικής Συνοχής 2021-2027

Οι πολιτικές της ΕΕ την περίοδο 2021-2027 θα καθοδηγούνται από πέντε κύριους στόχους:

- ❑ μια Εξυπνότερη Ευρώπη, μέσω της καινοτομίας, της ψηφιοποίησης, του οικονομικού μετασχηματισμού και της στήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
- ❑ μια Πιο Πράσινη Ευρώπη χωρίς εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, που εφαρμόζει τη συμφωνία του Παρισιού και επενδύει στην ενεργειακή μετάβαση, στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής
- ❑ μια Πιο Συνδεδεμένη Ευρώπη, με στρατηγικά δίκτυα μεταφορών και ψηφιακά δίκτυα
- ❑ μια Πιο Κοινωνική Ευρώπη, που υλοποιεί τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και στηρίζει την ποιοτική απασχόληση, την εκπαίδευση, τις δεξιότητες, την κοινωνική ένταξη και την ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη
- ❑ μια Ευρώπη Πιο Κοντά στους Πολίτες, με τη στήριξη των αναπτυξιακών στρατηγικών που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης σε όλη την ΕΕ.

Στόχοι Πολιτικής Συνοχής 2021-2027

Σε εθνικό επίπεδο οι προτεραιότητες που τίθενται βάσει των παραπάνω Στόχων Πολιτικής διαμορφώνονται ως εξής:

- **ΣΠ1 «Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού»**

Κεντρικός στόχος για την ελληνική οικονομία είναι η συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας (δηλαδή της σχετικής συμμετοχής των διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στο εθνικό προϊόν) καθώς και η στενότερη σύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία. Η στροφή της οικονομίας προς αυτή την κατεύθυνση θα πραγματοποιηθεί με τρόπο συμβατό με τους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους της χώρας.

Στόχοι Πολιτικής Συνοχής 2021-2027

- ❑ **ΣΠ2 «Μια πιο πράσινη χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων»**

Οι κύριες επιλογές πολιτικής στον τομέα της ενέργειας αφορούν τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε όλους τους τομείς, την προώθηση της αυτονομίας με χρήση των ΑΠΕ για αυτοπαραγωγή και συστημάτων αποθήκευσης, τη χρήση ΑΠΕ για θέρμανση/ψύξη, την μετάβαση των νησιών σε καθарές μορφές ενέργειας, την ενίσχυση διασυνοριακών έργων διασύνδεσης, την αναβάθμιση δικτύων μεταφοράς και διανομής, την ανάπτυξη κέντρων ενεργειακού ελέγχου και «έξυπνων» ενεργειακών συστημάτων και αποθήκευση σε τοπικό επίπεδο, την προώθηση πρακτικών αλιείας χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

- ❑ **ΣΠ3 «Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ»**

Στοχεύοντας στον οικονομικό/ ψηφιακό μετασχηματισμό ενισχύεται η συνδεσιμότητα με ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων και στηρίζεται η ανάπτυξη προσβάσιμων, υψηλής ποιότητας, πολυτροπικών, ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή, έξυπνων και βιώσιμων υποδομών και συστημάτων μεταφορών.

Στόχοι Πολιτικής Συνοχής 2021-2027

- **ΣΠ4 «Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων»**

Κεντρική επιδίωξη των παρεμβάσεων στον ΣΠ4 είναι μια πιο κοινωνική Ελλάδα μέσω της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό και της διασφάλισης ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά.

- **ΣΠ5 «Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της, μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών»**

Οι ολοκληρωμένες χωρικές στρατηγικές με την αξιοποίηση των χωρικών εργαλείων Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) και ΤΑΠΤοΚ θα εφαρμοστούν σε περιοχές που θα πληρούν κατ' ελάχιστο τα κριτήρια που θα προσδιοριστούν από τις εθνικές αρχές και θα αναφερθούν στα Προγράμματα.

Στόχοι Πολιτικής Συνοχής 2021-2027

□ Ειδικός Στόχος για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης

Η δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών, εδράζεται, κατ' εφαρμογή σχετικού σχεδίου δράσης, σε πέντε πυλώνες: καθαρή ενέργεια, έξυπνη αγροτική παραγωγή, βιώσιμος τουρισμός, βιοτεχνία-βιομηχανία-εμπόριο και τεχνολογία-εκπαίδευση. Οι προγραμματιζόμενες δράσεις/ επενδύσεις θα είναι σε συμφωνία με τα εδαφικά σχέδια μετάβασης, τα οποία θα παρέχουν λεπτομερή στοιχεία για τις ανάγκες οικονομικής διαφοροποίησης, απόκτησης νέων δεξιοτήτων και περιβαλλοντικής αποκατάστασης.

Σχέδιο Ανάπτυξης

- ❑ Τον Ιανουάριο του 2020 συγκροτήθηκε, με εντολή της Ελληνικής Κυβέρνησης, ανεξάρτητη Επιτροπή για την εκπόνηση του **νέου Σχεδίου Ανάπτυξης** για την ελληνική οικονομία.
- ❑ Σύμφωνα με την ενδιάμεση έκθεση που παρουσιάστηκε τον Ιούλιο του 2020, ο κεντρικός στόχος για την ελληνική οικονομία, κατά τα επόμενα χρόνια, είναι η συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας καθώς και η στενότερη διασύνδεση της παραγωγής με την έρευνα και την καινοτομία.

Ειδικότερα, οι οικονομικές και πολιτικές προτεραιότητες της χώρας είναι:

- ❑ αύξηση των επενδύσεων και των εξαγωγών ως ποσοστό του ΑΕΠ
- ❑ ενίσχυση της μισθωτής εργασίας και η μείωση της παραοικονομίας
- ❑ επένδυση στην εκπαίδευση και τη γνώση
- ❑ αύξηση του μεγέθους των ελληνικών επιχειρήσεων
- ❑ προώθηση της τεχνολογίας αιχμής, της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης
- ❑ επίτευξη φιλόδοξων περιβαλλοντικών στόχων

Στόχοι Πολιτικής Συνοχής 2021-2027

Οικονομικές και πολιτικές προτεραιότητες

- ❑ υποστήριξη των αδύναμων νοικοκυριών
- ❑ ενίσχυση της βασικής έρευνας μέσω της άρσης αγκυλώσεων στα πανεπιστήμια
- ❑ κίνητρα για ενίσχυση της καινοτομίας
- ❑ ριζική αναβάθμιση του συστήματος κατάρτισης για ανέργους και εργαζόμενους
- ❑ συνέχιση και εμπάθυνση της ψηφιακής μεταρρύθμισης στη δημόσια διοίκηση
- ❑ εκσυγχρονισμός της εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες
- ❑ αναδιάρθρωση του συστήματος υγείας με προτεραιότητα στην ψηφιοποίηση
- ❑ ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων
- ❑ στροφή σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με άμβλυνση του κόστους μετάβασης και στήριξη των τοπικών κοινωνιών κατά την απολιγνιτοποίηση.

Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης

- Παράλληλα με τη συνεχιζόμενη επεξεργασία του Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική οικονομία ολοκληρώθηκε και το **Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ)** για την περίοδο 2021-2025. Το ΕΠΑ θεσπίζει ένα ολοκληρωμένο σύστημα για το σχεδιασμό, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Οι αναπτυξιακοί στόχοι του ΕΠΑ 2021-2025 αναπτύσσονται σε πέντε πυλώνες: Έξυπνη Ανάπτυξη, Πράσινη Ανάπτυξη, Κοινωνική Ανάπτυξη, Ανάπτυξη Υποδομών και Εξωστρέφεια. Τα διαλαμβανόμενα στο ΕΠΑ επίσης επηρεάζουν το σχεδιασμό ΕΣΠΑ και Προγραμμάτων επιδιώκοντας την ανάπτυξη συνεργιών και συμπληρωματικότητας.
- Στο πλαίσιο αντιμετώπισης των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 και για την ώθηση της ευρωπαϊκής οικονομίας να ανακάμψει από την πανδημία, οι Αρχηγοί των Κρατών-Μελών και πρόσφατα και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμφώνησαν με βάση τη σχετική πρόταση της Επιτροπής, σε ένα σημαντικότατο πακέτο ανάκαμψης για την περίοδο 2021-2027, το οποίο συνδυάζει το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) με το νέο μέσο ανάκαμψης "NextGenerationEU".

NextGenerationEU

Η κεντρική ιδέα του Ευρωπαϊκού πακέτου ανάκαμψης βασίζεται σε τέσσερις στόχους πολιτικής:

- Προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης
- Ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας
- Μετριασμός των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης
- Υποστήριξη του πράσινου και ψηφιακού μετασχηματισμού.

Η ΕΕ στο πλαίσιο του νέου εργαλείου "**NextGenerationEU**" θα δανειστεί κεφάλαια για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις κεφαλαιαγορές, έτσι ώστε να χρηματοδοτηθεί η προσπάθεια ανάκαμψης και προκειμένου να παράσχει στην ΕΕ τα μέσα για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που έχει δημιουργήσει η πανδημία COVID-19. Κάτι τέτοιο θα επιτρέψει τη μεταφορά νέων αυξημένων πόρων σε προγράμματα όπως ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το REACT-EU, το πρόγραμμα Horizon Ευρώπη, το InvestEU η Αγροτική Ανάπτυξη, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (βλ. Κεφάλαιο 2), το RescEU κ.α.

Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

- ❑ Ο **Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility - RRF)** συστάθηκε για την αντιμετώπιση της COVID-19 κρίσης και τη στήριξη της μετάβασης σε μια πράσινη και ψηφιακή οικονομία. Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με συνολικό προϋπολογισμό 672,5 δις ευρώ (εκ των οποίων 312,5 δις ευρώ επιχορηγήσεις και 360 δις ευρώ με τη μορφή δανείων) θα στηρίξει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, ιδίως σε πράσινες και ψηφιακές τεχνολογίες, με διαρκή αντίκτυπο στην παραγωγικότητα και την ανθεκτικότητα της οικονομίας της Ένωσης. Το 70% των πόρων του RRF πρέπει να δεσμευτεί τα έτη 2021 και 2022 και το 30% των πόρων το έτος 2023. Για την υλοποίηση, τα Κράτη-Μέλη καταρτίζουν εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναλύοντας τις προβλεπόμενες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις και τα οποία εγκρίνονται από την Επιτροπή.
- ❑ Συμπληρωματικά με το Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το **REACT-EU** αφορά πιο βραχυπρόθεσμες δράσεις αντιμετώπισης της κρίσης σε τομείς που χαρακτηρίζονται καίριας σημασίας για να τεθούν οι βάσεις μιας υγιούς ανάκαμψης (δημιουργία θέσεων απασχόλησης, πράσινη συμφωνία, ψηφιακή μετάβαση).

Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

- ❑ Το REACT-EU περιλαμβάνει πρόσθετα κονδύλια ύψους 47,5 δις ευρώ σε επίπεδο ΕΕ, τα οποία θα διατεθούν στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το ΤΕΒΑ. Τα εν λόγω πρόσθετα κονδύλια θα χορηγηθούν από το NextGenerationEU για την περίοδο 2021-2022. Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός της χώρας, συμπληρώνεται με την υλοποίηση παρεμβάσεων, των οποίων η χρηματοδοτική στήριξη εξασφαλίζεται μέσω των πόρων που θα διατεθούν στο πλαίσιο της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ).
- ❑ Οι 9 στόχοι της μελλοντικής Κοινής Γεωργικής Πολιτικής έχουν τεθεί σε επίπεδο ΕΕ και αφορούν την εξασφάλιση δίκαιου εισοδήματος για τους γεωργούς, την αύξηση της ανταγωνιστικότητας, την εξισορρόπηση της ισχύος στην αλυσίδα τροφίμων, τη δράση για την κλιματική αλλαγή, την προστασία του περιβάλλοντος, τη διατήρηση των τοπίων και της βιοποικιλότητας, την ενθάρρυνση της ανανέωσης των γενεών, την τόνωση των αγροτικών περιοχών και τέλος την προστασία της υγείας και της ποιότητας των τροφίμων. Μέσω ενιαίων στρατηγικών σχεδίων, το κάθε Κράτος Μέλος θα καθορίσει τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να επιτύχει τους 9 στόχους, χρησιμοποιώντας τα εργαλεία της ΚΓΠ και ταυτόχρονα, αντιμετωπίζοντας τις ειδικές ανάγκες των γεωργών και των αγροτικών κοινοτήτων του. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει ξεκινήσει την προετοιμασία του ΣΣ της ΚΓΠ 2021-2027, με στόχο η επίσημη υποβολή του να πραγματοποιηθεί στο τέλος του 2021.

Επιχειρησιακά Προγράμματα

- ❑ Οι στόχοι των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από τα οποία συγχρηματοδοτείται το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020, υλοποιούνται μέσα από επιχειρησιακά προγράμματα.
- ❑ Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα είναι πολυετή προγράμματα που ισχύουν για όλη την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 και συνδέονται με τομείς ή/και συγκεκριμένες γεωγραφικές περιφέρειες σε διεθνές, εθνικό ή τοπικό επίπεδο.

Η αρχιτεκτονική του ΕΣΠΑ 2014-2020 προβλέπει:

- ❑ 7 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων για την Αγροτική Ανάπτυξη και την Αλιεία) που αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη χώρα και
- ❑ 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μία από τις 13 διοικητικές Περιφέρειες της χώρας, που περιλαμβάνουν δράσεις περιφερειακής εμβέλειας.

Επιχειρησιακά Προγράμματα

- Επιπλέον, η Ελλάδα συμμετέχει σε Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, 5 εκ των οποίων είναι διμερή δηλαδή αφορούν τη συνεργασία με ισάριθμες χώρες που γειτνιάζουν με την Ελλάδα.
- Τα Προγράμματα εκπονήθηκαν από τις αρμόδιες αρχές της χώρας σε συνεργασία και διαβούλευση με τους κοινωνικο-οικονομικούς εταίρους και εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Κάθε Πρόγραμμα περιλαμβάνει στρατηγικές προτεραιότητες και ενδεικτικές δράσεις που διαμορφώνουν τη συνεισφορά του στην υλοποίηση των στόχων του ΕΣΠΑ και κατ' επέκταση στην υλοποίηση της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα

- Μία επιπλέον πηγή χρηματοδότησης του ΕΣΕΚ είναι δυνατό να αποτελέσουν οι εθνικοί πόροι του **Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)**. Στην προοπτική της μετεξέλιξης του ΠΔΕ σε Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ), δράσεις/έργα που σχετίζονται με την ενέργεια και το κλίμα είναι δυνατό να αποτελέσουν προτεραιότητες του προγράμματος αυτού στο πλαίσιο των εθνικών αναπτυξιακών στόχων της χώρας και με γνώμονα την αρχή της συμπληρωματικότητας προς τις συγχρηματοδοτούμενες από την Ευρωπαϊκή Ένωση παρεμβάσεις και της αποτελεσματικότητας των πολιτικών και των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί από τη χώρα για συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα.
- Επίσης, αξιοποιούνται πόροι του μηχανισμού **Συνδέοντας της Ευρώπη (Connecting Europe Facility – CEF) για τη χρηματοδότηση σημαντικών ενεργειακών υποδομών (Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος)**, οι οποίοι θα αξιοποιηθούν και στην επόμενη περίοδο με διεύρυνση της επιλεξιμότητας στον Τομέα της Ενέργειας, συμπεριλαμβάνοντας εκτός από τα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος και έργα διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ, καθώς και εφαρμογές έξυπνων δικτύων.

Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021»

- ❑ Το Πρόγραμμα «**Εξοικονομώ 2021**» εντάσσεται στα εμβληματικά έργα που επιδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας βελτιώνοντας την ενεργειακή κλάση των νοικοκυριών, κατά τουλάχιστον 3 ενεργειακές κατηγορίες (πάνω από 30% Εξοικονόμηση Πρωτογενούς Ενέργειας). Η συνολική επένδυση του έργου θα συμβάλει στην εξοικονόμηση ενέργειας κατά τουλάχιστον 213 ktoe ετησίως και στην ενεργειακή ανακαίνιση κατ' ελάχιστον 105.000 κατοικιών έως το 2025. Η επένδυση περιλαμβάνει ξεχωριστά κίνητρα για τη στήριξη των φτωχών και ευάλωτων νοικοκυριών με τη μορφή αυξημένου ποσοστού επιχορηγήσεων και χωριστού προϋπολογισμού 100 εκατομμυρίων Ευρώ.
- ❑ Συμβάλλοντας, στην υλοποίηση του ΕΣΕΚ το νέο πρόγραμμα Εξοικονομώ 2021 υλοποιείται με προσαρμογή και βελτίωση του υφιστάμενου χρηματοδοτικού μοντέλου, αποσκοπώντας στην μεγιστοποίηση των ωφελειών για τους πολίτες μέσω της αύξησης των πολιτών που δύναται να λάβουν μέρος, της απλοποίησης της πιστοποίησης των παρεμβάσεων και της ενεργοποίησης της αγοράς με την κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση των απαιτούμενων παρεμβάσεων. Έτσι, το νέο πρόγραμμα θα προσφέρει υψηλά οικονομικά και λειτουργικά οφέλη προς τα ελληνικά νοικοκυριά με ταυτόχρονη κάλυψη των ενεργειακών τους αναγκών.

Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021»

Ωφελούμενοι – Κίνητρα

- ❑ Δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έχουν **φυσικά πρόσωπα** που έχουν εμπράγματο δικαίωμα σε επιλέξιμη κατοικία.
- ❑ Το εμπράγματο δικαίωμα (πλήρης κυριότητα / επικαρπία / ψιλή κυριότητα) του αιτούντα θα πρέπει να υφίσταται κατά το έτος αναφοράς του Προγράμματος (φορολογικό έτος 2020) όπως και κατά την υποβολή της αίτησης. Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων δικαιούχων εμπράγματων δικαιωμάτων (συγκυρίων) σε επιλέξιμη κατοικία: αν η κύρια χρήση της υπό αίτηση κατοικίας γίνεται από έναν εκ των συγκυρίων, δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έχει μόνον ο συγκύριος που την ιδιοκατοικεί. Αν η κύρια χρήση της υπό αίτηση κατοικίας αφορά σε έτερο πρόσωπο μη συγκύριο (δωρεάν παραχώρηση / ενοικίαση), δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έχει οποιοσδήποτε εκ των συγκυρίων με εμπράγματο δικαίωμα πλήρους κυριότητας / επικαρπίας (όχι ψιλή κυριότητα).
- ❑ Η κύρια χρήση της κατοικίας καταγράφεται στα στοιχεία της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του χρήστη εντός των τελευταίων τριών (3) ετών, με προτεραιότητα το έτος αναφοράς (φορολογικό έτος 2020). Σε περίπτωση που από τα στοιχεία της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, για το έτος αναφοράς προκύπτει ότι το ακίνητο δεν ήταν σε χρήση (κενό διαμέρισμα, κενή μονοκατοικία) το εν λόγω φορολογικό έτος, για την πιστοποίηση της κύριας χρήσης κατοικίας θα χρησιμοποιηθούν αντίστοιχα δικαιολογητικά ενός εκ των δύο προηγούμενων φορολογικών ετών. Εάν η κατοικία έχει αποκτηθεί μετά τις 31.12.2020 (πρόσφατη απόκτηση ακινήτου), θα ζητηθεί έγγραφη δέσμευση για την κύρια χρήση της κατοικίας.¹⁹

Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021»

Ωφελούμενοι – Κίνητρα

- ❑ Στις ενοικιαζόμενες / δωρεάν παραχωρούμενες κατοικίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κανονισμού 1407/2013 της Επιτροπής ΕΕ για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis), όπου καθορίζονται τα όρια σώρευσης.
- ❑ Δεν είναι επιλέξιμες κατοικίες με χρήση βραχυχρόνιας μίσθωσης.
- ❑ Στα πλαίσια του Προγράμματος υπάρχουν δύο (2) διακριτοί τύποι αιτήσεων:
 - i. Αίτηση Μεμονωμένου διαμερίσματος ή Μονοκατοικίας,
 - ii. Αίτηση Πολυκατοικίας (συμπεριλαμβανομένων των αιτήσεων των διαμερισμάτων ως μέρος αίτησης σε πολυκατοικία)

Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021»

Ωφελούμενοι – Κίνητρα

- Για αιτήσεις μεμονωμένων διαμερισμάτων, μονοκατοικιών και διαμερισμάτων ως μέρος αίτησης σε Πολυκατοικία, το μέγιστο ποσοστό επιχορήγησης ορίζεται ως εξής:

	Ατομικό Εισόδημα (€)	Οικογενειακό Εισόδημα (€)	Ποσοστό Επιχορήγησης	
			Ιδιοκατοίκηση από τον αιτούντα	Δωρεάν Παραχώρηση σε έτερο Πρόσωπο / Ενοικίαση
1	≤5.000	≤10.000	75%	65%
2	>5.000 - 10.000	>10.000 - 20.000	70%	60%
3	>10.000 - 20.000	>20.000 - 30.000	55%	45%
4	>20.000 - 30.000	>30.000 - 40.000	45%	40%
5	>30.000	>40.000	40%	40%

Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021»

• Ωφελούμενοι – Κίνητρα

- ❑ Σε περίπτωση όπου υπάρχουν πολλοί συγκύριοι και η χρήση της κύριας κατοικίας γίνεται από κάποιον από αυτούς, δικαίωμα υποβολής αίτησης στο Πρόγραμμα έχει μόνον ο συγκύριος που ιδιοκατοικεί και λαμβάνει το αντίστοιχο κλιμακωτό ποσοστό ανά εισοδηματική κατηγορία.
- ❑ Σε περίπτωση όπου η χρήση κατοικίας γίνεται από τρίτο πρόσωπο-μη συγκύριο, (δωρεάν παραχώρηση/ενοικίαση), δικαίωμα υποβολής αίτησης στο Πρόγραμμα έχει οποιοσδήποτε εκ των επικαρπωτών – πλήρων κυρίων (όχι ο ψιλός κύριος), και λαμβάνει το αντίστοιχο κλιμακωτό ποσοστό ανά εισοδηματική κατηγορία.
- ❑ Για αιτήσεις Πολυκατοικίας, όταν συμμετέχει το σύνολο των χιλιοστών της Πολυκατοικίας, προβλέπεται πρόσθετη επιχορήγηση (bonus) +10% στο προβλεπόμενο ποσοστό επιχορήγησης του κάθε συμμετέχοντος διαμερίσματος.
- ❑ Το ποσοστό επιχορήγησης αφορά στον επιλέξιμο προϋπολογισμό παρεμβάσεων. Για το υπόλοιπο ποσοστό έως το 100% του επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων υφίσταται η δυνατότητα χορήγησης δανείου με επιδότηση επιτοκίου, στη βάση σχετικού αιτήματος του Ωφελούμενου.
- ❑ Η δαπάνη για το κόστος των δύο ενεργειακών επιθεωρήσεων, η δαπάνη του συμβούλου έργου, η δαπάνη για την κατάρτιση της Ηλεκτρονικής Ταυτότητας Κτιρίου/Διηρημένης Ιδιοκτησίας καθώς και τυχόν λοιπές δαπάνες μελετών, καλύπτονται εξολοκλήρου από το Πρόγραμμα.

Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021»

Ελάχιστες Ενεργειακές Απαιτήσεις

Οι παρεμβάσεις που θα γίνουν στις κατοικίες θα πρέπει να:

- ❑ Ικανοποιούν τις ελάχιστες απαιτήσεις του «Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων» (ΚΕΝΑΚ), καθώς και τις πρόσθετες απαιτήσεις του προγράμματος.
- ❑ Η πρόταση (συνδυασμός παρεμβάσεων) για ενεργειακή αναβάθμιση, που υποβάλλεται με την αίτηση, θα πρέπει να καλύπτει τον ελάχιστο ενεργειακό στόχο αίτησης, ως εξής:
- ❑ Για αιτήσεις μεμονωμένων διαμερισμάτων και μονοκατοικιών, αναβάθμιση κατά τρεις (3) ενεργειακές κατηγορίες, σε σχέση με την κατάταξη στο Α΄ ΠΕΑ.
- ❑ Για αιτήσεις πολυκατοικιών, αναβάθμιση κατά τρεις (3) ενεργειακές κατηγορίες, σε σχέση με την κατάταξη στο Α΄ ΠΕΑ.

Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021»

Ελάχιστος ενεργειακός στόχος κατηγοριών

Ενεργειακές κατηγορίες (κατάταξη)	Επιλέξιμη αίτηση με κατάταξη στο Α' ΠΕΑ (μονοκατοικία, μεμονωμένοδιαμέρισμα, πολυκατοικία)	Ελάχιστος ενεργειακός στόχος : κατάταξη στο Β' ΠΕΑ (μονοκατοικία, μεμονωμένο διαμέρισμα, πολυκατοικία)
A+	-	-
A	-	-
B+	-	-
B	-	-
Γ	Γ	A
Δ	Δ	B+
Ε	Ε	B
Z	Z	Γ
H	H	Δ

Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021»

Επιλέξιμες Δαπάνες

- ❑ Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η **01/02/2020** βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Δεν είναι επιλέξιμα έργα τα οποία, βάσει των προσκομιζόμενων παραστατικών δαπάνης, έχουν ολοκληρωθεί ως προς το φυσικό αντικείμενο ή έχουν εκτελεστεί πλήρως μέχρι και την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.
- ❑ Μόνον οι παρεμβάσεις που ολοκληρώνονται μετά την έκδοση του Α΄ ΠΕΑ μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες για το Πρόγραμμα και σε κάθε περίπτωση οι δαπάνες θα πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί από την 01/02/2020 (ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας) και μετά.
- ❑ Διευκρινίζεται ότι, στα πλαίσια των απαιτήσεων του Προγράμματος γίνονται δεκτά ΠΕΑ, που έχουν εκδοθεί μετά την 27.11.2017 (ημερομηνία ενεργοποίησης του πληροφοριακού συστήματος έκδοσης Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης βάσει του ΚΕνΑΚ που έχει εγκριθεί με την απόφαση ΔΕΠΕΑ/οικ. 178581/30.06.2017, ΦΕΚ Β΄ 2367/12.07.2017), και προ τις 01/02/2020, καθώς και μελέτες και Εγκρίσεις Εργασιών Δόμησης Μικρής Κλίμακας που έχουν εκδοθεί προ τις 01/02/2020, η δαπάνη τους όμως δεν είναι επιλέξιμη από το Πρόγραμμα.

Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021»

Επιλέξιμες Δαπάνες

□ Οι παρεμβάσεις, που υποβάλλονται με την αίτηση για υπαγωγή στο Πρόγραμμα, προκύπτουν βάσει των συστάσεων του Ενεργειακού Επιθεωρητή και αφορούν αποκλειστικά στις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων παρεμβάσεων:

1. Αντικατάσταση κουφωμάτων
2. Τοποθέτηση/ αναβάθμιση θερμομόνωσης
3. Αναβάθμιση συστήματος θέρμανσης/ ψύξης
4. Σύστημα ΖΝΧ με χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ)
5. Λοιπές Παρεμβάσεις Εξοικονόμησης (smarthome, αναβάθμιση φωτισμού).

Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021»

Στάδια Αξιολόγησης

- Η διαδικασία αξιολόγησης των υποβληθεισών αιτήσεων στο Πρόγραμμα γίνεται στη βάση **συγκριτικής αξιολόγησης**, ήτοι αξιολόγησης της κάθε αίτησης στη βάση προκαθορισμένων κριτηρίων.

Αρχικά αποτελέσματα

- Μετά την ολοκλήρωση της υποβολής αιτήσεων, συντάσσονται ανά Π.Ε.:
- Πίνακες κατάταξης υποβληθεισών προτάσεων με φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης που η επιδότησή τους εντάσσεται στον διαθέσιμο ανά Π.Ε. προϋπολογισμό του Προγράμματος («καταρχήν επιλέξιμες» αιτήσεις)
- Πίνακες κατάταξης προτάσεων με φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης των υπόλοιπων υποβληθεισών αιτήσεων που η επιδότησή τους δεν εντάσσεται στον διαθέσιμο ανά Π.Ε. προϋπολογισμό του Προγράμματος («επιλαχούσες» αιτήσεις)

Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021»

Στάδια Αξιολόγησης

- ❑ Για τις καταρχήν επιλέξιμες αιτήσεις, γίνεται έλεγχος και αξιολόγηση των ειδικών περιπτώσεων αιτήσεων και υποβολή Ηλεκτρονικής Ταυτότητας.
- ❑ Αν διαπιστωθούν ανακρίβειες σε ουσιώδη υποβληθέντα στοιχεία από τα οποία να επηρεάζεται η βαθμολογική κατάταξη της αίτησης, η αίτηση θα οδηγείται είτε σε επαναβαθμολόγηση και επανακατάξή της, με ενδεχόμενη μετάπτωση από τις καταρχήν επιλέξιμες στις επιλαχούσες αιτήσεις, είτε σε απόρριψη (σε περιπτώσεις μη προσκόμισης, ή προσκόμισης ψευδών, στοιχείων και δικαιολογητικών).

Προσωρινά αποτελέσματα

- ❑ Ακολουθώς εκδίδονται οι Προσωρινοί Πίνακες Επιλέξιμων / Επιλαχουσών / Απορριπτέων αιτήσεων ανά Π.Ε. και δίδεται δικαίωμα ενστάσεων κατά των πινάκων.
- ❑ Οι ενστάσεις εξετάζονται τόσο ως προς τη νομιμότητα της πράξης κατά την οποία στρέφονται, όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης και είτε απορρίπτονται, είτε γίνονται αποδεκτές.

Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021»

Στάδια Αξιολόγησης

Οριστικά αποτελέσματα

- Ακολουθώντας, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της εξέτασης ενστάσεων επανακαθορίζεται η σειρά βαθμολογικής κατάταξης βάσει των Προσωρινών Πινάκων και εκδίδονται οι Οριστικοί Πίνακες Εγκεκριμένων / Επιλαχουσών / Απορριπτών αιτήσεων ανά Π.Ε.

Κριτήρια Αξιολόγησης

- Τα κριτήρια καθώς και ο αντίστοιχος συντελεστής βαρύτητάς τους αναγράφονται στον ακόλουθο πίνακα.

A/ A	Κριτήριο	Βαρύτητα Συντελεστών	Ανώτατο βαθμολογούμενο όριο κριτηρίου	Κατώτατο βαθμολογούμενο όριο κριτηρίου
K ₁	Ανηγμένο κόστος εξοικονόμησης ενέργειας	50%	0,200	1,000
K ₂	Εισόδημα (€)/μέλος οικογένειας	14%	1.000(€)/ άτομο οικογένειας	30.000(€)/ άτομο οικογένειας
K ₃	Βαθμομήρες	7%	1,4069	0,2180
K ₄	Ενεργειακή κλάση. βάσει Α' ΠΕΑ	5%	Η	Γ
K ₅	Παλαιότητα κατασκευής	3%	Προτου 1955	2011
K ₆	ΑμεΑ	7%	σταθερό	
K ₇	Μονογονεϊκή Οικογένεια	7%	σταθερό	
K ₈	Πολύτεκνοι	7%	σταθερό	
Μέγιστο ποσοστό βαρύτητας συντελεστών		100%		

Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021»

Κριτήρια Αξιολόγησης

- Η εξίσωση υπολογισμού βαθμολογίας από τον οποίο θα προκύπτει η Σειρά Κατάταξης βάσει και των ανωτέρω κριτηρίων είναι η εξής:

$$\text{Βαθμολογία} = K_1 \cdot 50\% + K_2 \cdot 14\% + K_3 \cdot 7\% + K_4 \cdot 5\% + K_5 \cdot 3\% + K_6 \cdot 7\% + K_7 \cdot 7\% + K_8 \cdot 7\%$$

- Τα κριτήρια θα λαμβάνουν κανονικοποιημένη τιμή βάσει προκαθορισμένων ακρότατων τιμών.

Επισημαίνεται ότι η διαδικασία της Συγκριτικής Αξιολόγησης των αιτήσεων θα είναι ξεχωριστή για τρεις κατηγορίες ωφελούμενων και για κάθε Π.Ε..

- Κατηγορία 1^η: Αιτήσεις Μεμονωμένων Διαμερισμάτων. Μονοκατοικιών. όπου ο Ωφελούμενος βρίσκεται στην πρώτη (1^η) εισοδηματική κατηγορία (βλ. πίνακα 2.2.1)
- Κατηγορία 2^η: Αιτήσεις Μεμονωμένων Διαμερισμάτων. Μονοκατοικιών. όπου ο Ωφελούμενος βρίσκεται στις λοιπές εισοδηματικές κατηγορίες
- Κατηγορία 3^η: Αιτήσεις Πολυκατοικιών

Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021»

Κριτήρια Αξιολόγησης

- Στην 3η κατηγορία της αίτησης Πολυκατοικίας, ως βαθμολογία λαμβάνεται ο μέσος όρος των επιμέρους βαθμολογιών των αιτήσεων των συμμετεχόντων Διαμερισμάτων. Ποιο συγκεκριμένα, κάθε συμμετέχον διαμέρισμα θα λαμβάνει μια βαθμολογία ακολουθώντας τα κριτήρια που παρουσιάζονται στο Παράρτημα XII και στη συνέχεια θα βγαίνει ο Μ.Ο. για την πολυκατοικία.

Ισοβαθμίες

- Στις περιπτώσεις ισοβαθμίας αιτήσεων στην συνολική τους βαθμολογία, η σειρά στους πίνακες κατάταξης (αρχικούς, προσωρινούς, οριστικούς) θα γίνεται βάσει της μεταξύ τους σύγκρισης στην επιμέρους βαθμολογία των κριτηρίων (με σειρά προτεραιότητας): K_1 , K_2 , K_3 .

Προηγούμενοι κύκλοι

- ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ ΑΥΤΟΝΟΜΩ - 2020
- Πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' οίκον II» - Β' Κύκλος
- Πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' οίκον II»
- Πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' οίκον I»

ΗΛΕΚΤΡΑ

- ❑ Το πρόγραμμα «Ηλέκτρα» αποσκοπεί στην ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων του δημοσίου.
- ❑ Στόχος είναι η μείωση της κατανάλωσης των κτιρίων κατά 30% με παρεμβάσεις όπως αντικατάσταση κουφωμάτων, εκσυγχρονισμός των συστημάτων θέρμανσης-ψύξης, εγκατάσταση μονάδων ΑΠΕ και αποθήκευσης ενέργειας.
- ❑ Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ» ανέρχεται σε 640 εκ. ευρώ και χρηματοδοτείται από:
 - ❑ Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων μέσω επενδυτικού δανείου από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και
 - ❑ Το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
- ❑ Ο Φορέας που θα τρέξει το πρόγραμμα είναι το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΚΑΠΕ), το οποίο μάλιστα καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του προγράμματος θα παρέχει υπηρεσίες εξυπηρέτησης των ενδιαφερόμενων φορέων.
- ❑ Ενώ ο Φορέας που θα χρηματοδοτεί τον δικαιούχο είναι το ΤΠΔ.

- ❑ Ο στόχος είναι τα κτίρια αφενός μεν να ενταχθούν κατ' ελάχιστον, κατόπιν παρεμβάσεων, στην κατηγορία ενεργειακής απόδοσης B, αφετέρου δε να επιτύχουν εξοικονόμηση ενέργειας και μείωση των εκπομπών CO₂, τουλάχιστον, κατά 30%.

Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε έτσι ώστε να προωθεί επίσης:

- ❑ την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) για αυτοκατανάλωση,
- ❑ τη χρήση νέων, καινοτόμων σχεδιαστικών προτύπων και ψηφιακών μοντέλων,
- ❑ αναδεικνύοντας με αυτό τον τρόπο τον υποδειγματικό ρόλο του Δημοσίου τομέα.

Σε αυτό το σημείο, θα ήθελα να σας παραθέσω ορισμένα κρίσιμα στοιχεία:

- ❑ Η συνολική εκτιμώμενη μόχλευση κεφαλαίων για την πλήρη υλοποίηση του προγράμματος υπολογίζεται στα 920 εκ. ευρώ.
- ❑ Η συνολική εκτιμώμενη μείωση ηλεκτρικής κατανάλωσης ανά έτος με την πλήρη υλοποίηση του προγράμματος υπολογίζεται στα 6 00 GWh.
- ❑ Το συνολικό εκτιμώμενο εμβαδό των ενεργειακά αναβαθμισμένων κτιρίων στην πλήρη υλοποίηση του προγράμματος θα είναι 2,5 εκ. m².
- ❑ Η μείωση της ετήσιας δαπάνης για ηλεκτρικό ρεύμα μετά την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων θα ανέλθει στα 96 εκ. ευρώ και τέλος
- ❑ Η μείωση της ετήσιας εκπομπής ρύπων από την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων υπολογίζεται στους 364 χιλ. τόνους CO₂eq.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτού του νέου προγράμματος:

Επιλέξιμα είναι τα κτίρια:

- ❑ Της Κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης,
- ❑ των Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και
- ❑ των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ)

Έχουμε ξεχωριστούς Π/Υ για:

- ❑ Κτίρια Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας όπως νοσοκομεία, κέντρα υγείας, γηροκομεία κλπ.
- ❑ Κτίρια Εκπαίδευσης όπως σχολεία και Πανεπιστήμια.
- ❑ Κτίρια Γραφείων όπως οι εγκαταστάσεις γραφείων, διοικητήρια κλπ.
- ❑ Κτίρια για Λοιπές Χρήσεις όπως κλειστές αθλητικές εγκαταστάσεις, χώροι μουσείων, εκκλησιαστικά ιδρύματα κλπ.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Όσον αφορά τις επιλέξιμες επεμβάσεις, αυτές αφορούν εργασίες:

- ❑ Θερμομόνωσης αδιάφανων στοιχείων (κουφώματα),
- ❑ Αντικατάστασης διαφανών στοιχείων (κουφώματα και υαλώσεις),
- ❑ Συστημάτων σκίασης,
- ❑ Συστημάτων ψύξης χώρων,
- ❑ Συστημάτων θέρμανσης χώρων,
- ❑ Συστημάτων μηχανισμού αερισμού,

ΗΛΕΚΤΡΑ

Όσον αφορά τις επιλέξιμες επεμβάσεις, αυτές αφορούν εργασίες:

- ❑ Παραγωγής ζεστού νερού χρήσης (ZNX),
- ❑ Συστημάτων ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και φωτισμού,
- ❑ Συστημάτων επιτόπιας παραγωγής και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας (έως 10% του προϋπολογισμού),
- ❑ Συστημάτων αυτοματισμού, καταγραφής και ελέγχου ενέργειας ή/και συστημάτων διαχείρισης ενέργειας,
- ❑ Βοηθητικών τεχνικών συστημάτων και
- ❑ Εγκατάστασης σημείων φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Περαιτέρω, για τους σκοπούς του προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ» επιλέξιμες θεωρούνται οι υπηρεσίες:

- ❑ Προετοιμασίας και υποβολής φακέλου Πρότασης Επιδότησης
- ❑ Ηλεκτρικής Ταυτότητας Κτιρίου
- ❑ Προμελέτης
- ❑ Α' & Β' Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης υφιστάμενης κατάστασης κτιρίου
- ❑ Αρχικού και τελικού Ενεργειακού Ελέγχου
- ❑ Μελετών και
- ❑ Συμβουλευτικών Υπηρεσιών

Τα ποσοστά επιχορήγησης:

- ❑ το 50% αποτελεί το βασικό ποσοστό χρηματοδότησης,
- ❑ το οποίο μπορεί να φτάσει το 60%, εάν η αίτηση προβλέπει ότι το κτίριο θα επιτύχει αναβάθμιση κλάσης B+ (αντί για το κατώτατο όριο που είναι η κλάση B) ή ριζική ανακαίνιση.
- ❑ Ακόμη, η επιχορήγηση μπορεί να φτάσει και στο 70%, εφόσον ισχύσουν συνδυαστικά και τα δύο παραπάνω.
- ❑ Τέλος, εφόσον η υλοποίηση των έργων γίνει μέσω Σύμβασης Ενεργειακής Απόδοσης (ΣΕΑ), προστίθεται 10% bonus στο τελικό ποσοστό επιδότησης.

Ευρωπαϊκοί πόροι

❑ **ELENA – European Local ENergy Assistance**

- ❑ Το ELENA παρέχει τεχνική βοήθεια για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στοχευοντας στα κτίρια και σε καινοτόμες αστικές μεταφορές.

Ποιοι επιλέγονται:

❑ Δημόσιος τομέας:

- Κράτη μέλη της Ε.Ε
- Κυβερνητικές οργανώσεις
- Περιφερειακές, τοπικές και δημοτικές αρχές
- Δημόσιες επιχειρήσεις
- Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Ευρωπαϊκοί πόροι

Ιδιωτικός τομέας

- ❑ Ιδιωτικοί φορείς που σχεδιάζουν να αναπτύξουν και να υποστηρίξουν επιλέξιμες επενδύσεις (ενώσεις, μικτοί δημόσιοι/ιδιωτικοί, τράπεζες κ.λπ.)
- ❑ Άλλοι ιδιωτικοί σύλλογοι (σύλλογοι κοινωνικής στέγασης ή σύλλογοι ιδιοκτητών σπιτιού).
- ❑ Τα έργα τεχνικής βοήθειας ELENA δεν πρέπει να είναι κερδοφόρα.

Οι δραστηριότητες που πληρούν τις προϋποθέσεις για επιχορηγήσεις ELENA περιλαμβάνουν:

- ❑ τεχνικές μελέτες, ενεργειακοί έλεγχοι
- ❑ επιχειρηματικά σχέδια και οικονομικές συμβουλές
- ❑ νομικές συμβουλές
- ❑ προετοιμασία διαγωνιστικής διαδικασίας
- ❑ ομαδοποίηση έργων
- ❑ διαχείριση έργου

Ευρωπαϊκοί πόροι

Το ELENA παρέχει υποστήριξη σε τρεις διαφορετικούς τομείς και για το σκοπό αυτό αναπτύχθηκαν τρία διαφορετικά κονδύλια:

□ Ενεργειακή απόδοση

Το ELENA υποστηρίζει την προετοιμασία έργων που βελτιώνουν την ενεργειακή απόδοση και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα κτίρια.

Τα επιλέξιμα έργα περιλαμβάνουν:

- ενεργειακή απόδοση σε κτίρια κατοικιών και μη
- ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που ενσωματώνονται στα κτίρια (όπως ηλιακά πάνελ)
- δημόσιος φωτισμός
- Τηλεθέρμανση (συμπεριλαμβανομένων σταθμών συνδυασμένης θερμότητας και ηλεκτροπαραγωγής και λεβήτων βιομάζας)
- έξυπνα δίκτυα

Ευρωπαϊκοί πόροι

□ Βιώσιμη κατοικία

Βοηθάμε ιδιώτες και ενώσεις ιδιοκτητών κατοικιών να προετοιμάσουν και να υλοποιήσουν έργα ανακαινίσεων ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για κτίρια κατοικιών.

Τα έργα περιλαμβάνουν:

- Κτίρια μιας οικογένειας.
- Κτίρια πολλαπλών οικογενειών.
- Κοινωνική στέγαση.

Ευρωπαϊκοί πόροι

□ Αστικές συγκοινωνίες και κινητικότητα

Υποστηρίζει καινοτόμα έργα μεταφορών και κινητικότητας σε αστικές περιοχές που εξοικονομούν ενέργεια και μειώνουν τις εκπομπές.

Τα επιλέξιμα έργα περιλαμβάνουν:

- Επενδύσεις για την υποστήριξη της χρήσης και της ενσωμάτωσης καινοτόμων λύσεων που προωθούν εναλλακτικά καύσιμα στην αστική μετακίνηση, όπως οχήματα και υποδομές ανεφοδιασμού.
- Επενδύσεις για την προώθηση της ευρείας κλίμακας ανάπτυξης νέων, πιο ενεργειακά αποδοτικών μεταφορικών μέσων, οι οποίες στις αστικές περιοχές μπορούν να λάβουν πολλές μορφές, όπως κοινή κινητικότητα, αστική εφοδιαστική, έξυπνα συστήματα μεταφορών, αστική υποδομή (συμπεριλαμβανομένων επενδύσεων σε ήπια κινητικότητα ή κινητικότητα που δεν περιλαμβάνει μηχανοκίνητη μεταφορά.)

Ευρωπαϊκοί πόροι

Μέγεθος επενδυτικού προγράμματος

Τυπικά, το ΕΛΕΝΑ υποστηρίζει επενδυτικά προγράμματα άνω των 30 εκατ. ευρώ με περίοδο υλοποίησης τριών ετών για την ενεργειακή απόδοση (συμπεριλαμβανομένων των οικιστικών έργων) και τετραετούς περιόδου για αστικές συγκοινωνίες και κινητικότητα.

Το ΕΛΕΝΑ ενθαρρύνει και υποστηρίζει τη συγκέντρωση διαφορετικών έργων για την αύξηση της ελκυστικότητας για τους εργολάβους και τους χρηματοδότες.

- Πώς γίνεται αίτηση
- 1. Για να υποβάλετε μια αρχική πρόταση χρηματοδότησης, επικοινωνήστε μαζί μας απευθείας μέσω email στη διεύθυνση elena@eib.org και χρησιμοποιήστε τη [pre-application form](#).

Ευρωπαϊκοί πόροι

Πώς γίνεται αίτηση

2. Εάν το έργο σας πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλεγεί για πλήρη αξιολόγηση, η ομάδα του ELENA θα σας υποστηρίξει στα επόμενα βήματα της διαδικασίας αίτησης, κατά τα οποία θα πρέπει να συμπληρώσετε μία από τις ακόλουθες φόρμες αίτησης:

❑ [ELENA application form for energy and residential projects](#)

❑ [ELENA application form for mobility projects](#)

❑ Και τη δήλωση αιτούντος [declaration by the applicant](#).

❑ Με την υποβολή της δήλωσης συμφωνείτε με την Πολιτική Απορρήτου του ELENA [Privacy Policy](#)

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παράσχει την τελική έγκριση με βάση την εκτίμησή μας.

2. Περισσότερες πληροφορίες για το ELENA και τα κριτήρια καταλληλότητάς του είναι επίσης διαθέσιμες στις Συχνές Ερωτήσεις [FAQ](#).

❑ <https://www.eib.org/en/products/advisory-services/elena/index.htm>

Ιδιωτικοί πόροι (ΣΕΑ)

- Η Σύμβαση Ενεργειακής Απόδοσης (ΣΕΑ) είναι:
- μια συμβατική συμφωνία μεταξύ του δικαιούχου και του παρόχου ενεργειακών υπηρεσιών (κατά κανόνα ΕΕΥ) **η οποία επαληθεύεται και παρακολουθείται καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης**, στο πλαίσιο της οποίας πραγματοποιούνται πληρωμές για επενδύσεις (έργο, προμήθεια ή υπηρεσία) για μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, οι οποίες συνδέονται με ένα **συμβατικώς συμφωνηθέν επίπεδο βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης** ή με άλλο συμφωνηθέν κριτήριο ενεργειακής απόδοσης, όπως η εξοικονόμηση χρημάτων (ΕΕ Οδηγία για τις ενεργειακές υπηρεσίες)
- υπηρεσία, που παρέχει στους πελάτες ένα πλήρες σύνολο μέτρων ενεργειακής αποδοτικότητας, ΑΠΕ και αποκεντρωμένης παραγωγής και συνοδεύεται από εγγυήσεις ότι οι εξοικονομήσεις που θα επιτευχθούν είναι αρκετές ώστε να χρηματοδοτήσουν το πλήρες κόστος του έργου. (ΕΡΑ)

Ιδιωτικοί πόροι (ΣΕΑ)

- Energy Service Companies – ESCOs
- «**Εταιρεία ενεργειακών υπηρεσιών**» (ΕΕΥ): φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο παρέχει ενεργειακές υπηρεσίες ή/και άλλα μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στις εγκαταστάσεις ή οίκημα ενός χρήστη, και, στο πλαίσιο αυτό, **αναλαμβάνει κάποιον οικονομικό κίνδυνο**. Η πληρωμή των παρεχόμενων υπηρεσιών βασίζεται (εν όλω ή εν μέρει) στην επίτευξη των βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης και στην τήρηση των λοιπών συμφωνούμενων κριτηρίων επίδοσης. (2006/32/ΕΕ)
- «**Πάροχος ενεργειακής υπηρεσίας**» (ΠΕΥ): Φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο παρέχει ενεργειακές υπηρεσίες στις εγκαταστάσεις ή οίκημα τελικού καταναλωτή. (2012/27/ΕΕ)
- Το οικονομικό όφελος της ΕΕΥ είναι **άρρηκτα** συνδεδεμένο με το αποτέλεσμα της ενεργειακής εξοικονόμησης που επιτυγχάνεται στον πελάτη.
- Η ΕΕΥ συνήθως **χρηματοδοτεί** ή αναλαμβάνει να κανονίσει τη χρηματοδότηση μέσω τρίτου (ΧΑΤ), για την εφαρμογή ενός έργου ενεργειακής απόδοσης, και **εγγυάται** συγκεκριμένο αποτέλεσμα εξοικονόμησης ενέργειας.
- Η ΕΕΥ, και μετά το πέρας υλοποίησης του έργου, έχει ένα **συνεχή ρόλο χειρισμού** τόσο στην **καταμέτρηση και επιβεβαίωση των εξοικονομούμενων μεγεθών**, όσο και στη **λειτουργία & συντήρηση** του εξοπλισμού, καθ'όλη τη διάρκεια του συμβολαίου.

Ιδιωτικοί πόροι (ΣΕΑ)

Πλεονεκτήματα Συμβάσεων Ενεργειακής Απόδοσης (ΣΕΑ)

- Δεν υπάρχει ανάγκη εξεύρεσης & τοποθέτησης **ιδίων κεφαλαίων**, για το σύνολο της επένδυσης.
- **Εγγυήσεις για μικρότερο λειτουργικό κόστος** (ενέργεια, συντήρηση), καλύτερη ποιότητα εξοπλισμού καθώς και **καλύτερες εσωτερικές συνθήκες διαβίωσης**.
- Δε χρειάζεται λεπτομερής σχεδιασμός του έργου εσωτερικά, άρα ούτε και ειδική τεχνογνωσία, κατάλληλα στελέχη και εργαλεία.
- **Εξαγωγή τεχνικών, οικονομικών και διαχειριστικών κινδύνων** που σχετίζονται με την υλοποίηση ενεργειακών έργων.

Ιδιωτικοί πόροι (ΣΕΑ)

Σε μια ΣΕΑ θα πρέπει να προσδιορίζονται και να καθορίζονται με σαφήνεια και διαφάνεια τα ακόλουθα:

- ❑ Σαφής και διαφανής **κατάλογος των μέτρων** απόδοσης που πρέπει να εφαρμοστούν ή των αποτελεσμάτων απόδοσης που πρέπει να επιτευχθούν.
- ❑ **Εγγυημένη εξοικονόμηση** που πρέπει να επιτευχθεί με την εφαρμογή των μέτρων της σύμβασης.
- ❑ **Διάρκεια και στάδια της σύμβασης**, όροι και προθεσμία καταγγελίας.
- ❑ Σαφής και διαφανής **κατάλογος των υποχρεώσεων** κάθε συμβαλλόμενου μέρους.
- ❑ **Ημερομηνία(-ες) αναφοράς** για τον προσδιορισμό της **επιτευχθείσας εξοικονόμησης**.
- ❑ Σαφής και διαφανής κατάλογος των δράσεων που πρέπει να αναληφθούν για την υλοποίηση ενός μέτρου ή δέσμης μέτρων και, κατά περίπτωση, σχετικό κόστος.
- ❑ Υποχρέωση πλήρους εφαρμογής των μέτρων της σύμβασης και τεκμηρίωση όλων των τροποποιήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έργου.

Ιδιωτικοί πόροι (ΣΕΑ)

Σε μια ΣΕΑ θα πρέπει να προσδιορίζονται και να καθορίζονται με σαφήνεια και διαφάνεια τα ακόλουθα:

- ❑ Κανονισμοί που ρυθμίζουν τη συμπερίληψη ισοδύναμων απαιτήσεων σε κάθε υπεργολαβία με τρίτους.
- ❑ Σαφής και διαφανής παρουσίαση των οικονομικών επιπτώσεων του έργου και **κατανομή του μεριδίου των δύο μερών στην επιτευχθείσα εξοικονόμηση χρημάτων** (ήτοι αμοιβή του παρόχου υπηρεσιών).
- ❑ Σαφείς και διαφανείς διατάξεις σχετικά με τη **μέτρηση και επαλήθευση της επιτευχθείσας εγγυημένης εξοικονόμησης**, τους ποιοτικούς ελέγχους και τις εγγυήσεις.
- ❑ Διατάξεις που αποσαφηνίζουν τη **διαδικασία αντιμετώπισης του μεταβαλλόμενου πλαισίου συνθηκών οι οποίες επηρεάζουν το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα της σύμβασης** (ήτοι μεταβαλλόμενες τιμές ενέργειας, μεταβαλλόμενη ένταση χρήσης της εγκατάστασης).
- ❑ Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεώσεις κάθε συμβαλλόμενου μέρους και τις κυρώσεις για την παραβίασή τους.

Ιδιωτικοί πόροι (ΣΕΑ)

Ενδεικτικοί Τύποι Συμβάσεων Ενεργειακής Απόδοσης (ΣΕΑ)

Σύμβαση Εγγυημένης Απόδοσης

- ❑ Η κυριότητα του εξοπλισμού ανήκει εξ' αρχής στην Αναθέτουσα αρχή.
- ❑ Ο Ανάδοχος παρέχει εγγυήσεις για ελάχιστα επίπεδα εξοικονόμησης ενέργειας και οικονομικού οφέλους.
- ❑ Η αμοιβή του Ανάδοχος είναι σταθερή, αλλά σε περίπτωση απόκλισης από τις εγγυήσεις απομειώνεται.
- ❑ Η σύμβαση μπορεί να λυθεί πριν από την προβλεπόμενη διάρκεια σε περίπτωση επίτευξης του συνολικού στόχου.

Ιδιωτικοί πόροι (ΣΕΑ)

Ενδεικτικοί Τύποι Συμβάσεων Ενεργειακής Απόδοσης (ΣΕΑ)

❑ Σύμβαση Διαμοιραζόμενου Οφέλους

- ❑ Η κυριότητα του εξοπλισμού περιέρχεται στην Αναθέτουσα Αρχή με τη λήξη της σύμβασης.
- ❑ Ο Ανάδοχος δεν παρέχει εγγυήσεις για ελάχιστα επίπεδα εξοικονόμησης ενέργειας και οικονομικού οφέλους.
- ❑ Η αμοιβή του Αναδόχου είναι ποσοστό του οικονομικού οφέλους από την εφαρμογή των παρεμβάσεων ΕΞΕ.

Ιδιωτικοί πόροι (ΣΕΑ)

Φάσεις Υλοποίησης ΣΕΑ – Δημόσιος Τομέας

□ Βήμα 1: Προσδιορισμός στόχων

□ Βήμα 2: Αρχική Ανάλυση

- Αρχικός ενεργειακός έλεγχος
- Βιωσιμότητα παρεμβάσεων
- Αναγνώριση Αναγκών για Μ&Ε
- Επιλογή Διαδικασίας προκήρυξης

□ Βήμα 3: Λεπτομερής Ανάλυση

- Τεχνικός Φάκελος
- Κατανάλωση Βάσης
- Προσδιορισμός Μεθόδου Μ&Ε
- Οικονομική Ανάλυση

□ Βήμα 4: Προκήρυξη

□ Βήμα 5: Εφαρμογή ΣΕΑ

Ιδιωτικοί πόροι (ΣΕΑ)

Οικονομική αξιολόγηση των έργων με Σ.Ε.Α. μπορεί να γίνει είτε με:

- Μέθοδο καθαρής παρούσας αξίας (Κ.Π.Α.) συγκρίνοντας το συνολικό κόστος κύκλου ζωής και εξοικονόμησης:
 - Προεξοφλώντας όλα τα κόστη καθώς και εξοικονόμηση που αναμένονται κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής του έργου μέχρι τη στιγμή έναρξης του έργου.
 - Συγκρίνοντας Κ.Π.Α. του συνολικού κόστους κύκλου ζωής και εξοικονόμησης.

- Συγκρίνοντας το ισοδύναμο ετήσιο κόστος και εξοικονόμηση:
 - Υπολογίζοντας το ισοδύναμο ετήσιο κόστος του έργου (ετησίως) βάσει του αρχικού κόστους (προετοιμασία, σχεδιασμός, επένδυση κλπ) συν το ετήσιο κόστος υλοποίησης.
 - Συγκρίνοντας το ισοδύναμο ετήσιο κόστος και την εγγυημένη εξοικονόμηση

Ιδιωτικοί πόροι (ΣΕΑ)

- Καταγραφή των ΣΕΑ στους λογαριασμούς του Δημοσίου.
- Η **Eurostat**, η Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δημοσίευσε το Σεπτέμβριο 2017 **επικαιροποιημένο έγγραφο καθοδήγησης** σχετικά με την καταγραφή των Συμβάσεων Ενεργειακής Απόδοσης (EPC) στους λογαριασμούς του Δημοσίου.
- Οι ΣΕΑ συχνά περιέχουν ταυτόχρονα, **στοιχεία συμβάσεων ενοικίασης, παροχής υπηρεσίας, μίσθωσης, αγοράς ή δανείου**, πράγμα που καθιστά περίπλοκη την καταγραφή τους. Κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, η Eurostat, σε συνεργασία με τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες (ΕΣΥ), εξέτασε τον **καταλληλότερο τρόπο καταγραφής των συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης στους λογαριασμούς του Δημοσίου**.
- Κάθε έτος, και για όσο διαρκεί η σύμβαση, στον προϋπολογισμό του Δημόσιου Φορέα θα εγγράφεται **μόνο η πληρωμή προς της ΕΕΥ (EPC fee)**, αντί να εγγράφεται εξαρχής το συνολικό ύψος της επένδυσης.
- Με τον τρόπο αυτό δίνεται η δυνατότητα σε δημόσιους φορείς να επενδύουν σε έργα Ενεργειακής Αποδοτικότητας μέσω ΣΕΑ χωρίς να αυξάνουν το δημόσιο χρέος.

Integrated energy transition

of the Municipality of Thermi towards climate neutrality

Ολοκληρωμένη ενεργειακή μετάβαση

του Δήμου Θέρμης προς την κλιματική ουδετερότητα

Co-funded by the Horizon 2020 programme
of the European Union